



De stiefmoer : kluchtspel

<https://hdl.handle.net/1874/36217>

MNL 7092

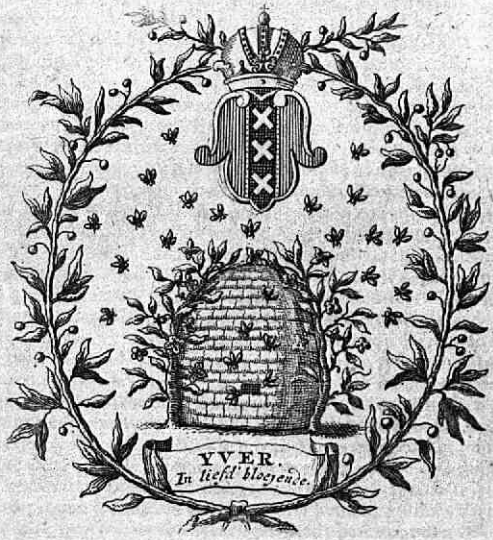
EAZ 193

De

STIEFMOER.

KLUCHTSPEL.

Door T. ASSELYN.



AMSTERDAM,

By d'Erfgenenamen van JACOB LESCAILJE,
op de Middeldam, naast de Vischmarkt, 1684.

Met Privilegie.

C O P Y E

Van de

P R I V I L E G I E .

DE Staten van Holland ende Westvrieland doen te weten. Alsoo Ons vertoond is by de tegenwoordige Regenten van de Schouwborg tot Amsterdam, dat zy Supplianten zedert eenige Jaaren herwaarts met hunne goede vrienden hadden gemaakt en ten Tooneele gevoeit verscheiden Werken, soo van Treuspeelen. Blyspeelen als Klugten, welke zy lieden nu geerne met den druk gemeen wilden maken; doch gemerkt dat dese Werken door het nadrukken van anderen, veel van hun luister, zo in Taal als Spelkonst zouden komen te verliezen, en also zy Supplianten hen berooft zouden sien van hun bysonder nogwit om de Nederduitsche Taal en de Digtkonst voort te zetten, zo vonden zy hen genootzaakt, om dat inne te voorzien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanig verzoekende, dat Wy omme redenen voorsz. de Supplianten geliefden te verleenen Octroy ofte Privilegie, omme alle hunne Werken reeds gemaakt, ende noch in 't ligt te brengen, den tyd van vyftien jaaren alleen te mogen drukken en verkoopen of doen drukken en verkoopen, met verbod van alle anderen op zeekeren hooge peene daar toe by Ons te stellen, ende voorts in communi forma. Zoo is 't dat Wy de Zake en 't Verzoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van de Supplianten, uit Onze rechte werenschap, Souveraine magt ende autoriteit dezelve Supplianten gekonzenteert, geaccordeert ende geoctroijeert hebben, confereren, accorderen ende octroyeren misdesen, dat sy geduurende den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaaren de voorsz. Werken die reeds gedrukt zyn, ende die van tyd tot tyd door haar gemaakt ende in 't ligt gebragt zullen werden, binnen den voorsz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeven en verkoopen. Verbiedende daarom allen ende eenen yegelyken deselvy Werken naar te drukken, ofte elders naagedrukt binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geven ofte te verkoopen, op de verbeurte van alle de naagedrukte, ingebragte ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier die de calange doen zal, een derde part voor den Armen ter plaatse daar het casus voorvallen sal, ende het resterende derde part voor den Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met desen Onzen Octroije alleen willende gratificeren, tot verhoedinge van hare schaade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenige deelen verstaan, den inhoud van dien te autorizeeren ofte te advoueren, en veel min de zelve onder Onze protectie ende bescherminge eenig meerder kredir, aanzien ofte reputatie te geven, ne-

4
maar de Supplianten in kas daar in iets onbehoorlyk zoude mogen influeren, alle het selve tot haren laste sullen gehouden wesen te verantwoorden; tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat by aldien sy desen Onzen Oetroye voor de zelve Werken sullen willen stellen, daar van gene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden zullen wesen het zelve Oetroy in 't geheel ende zonder eenige Omiffie daar voor te drukken ofte te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een exemplaar van alle de voorfz. Werken gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onze Univerziteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken. Alles op poene van het effect van dien te verliezen. Ende ten einde de Supplianten dezen Onzen Conzente ende Oetroye mogen genieten als naar behooren: Lasten wy allen ende eenen ygelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoud van desen doen, laten en gedogen, rustelyk en volkomentlyk genieten, en cesserende alle beletten ter contrarie gedaan. Gedaan in den Haage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen den xix September. in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizent zes hondert vier en tachtig.

G. F A G E L.

Ter Ordonnantie van de Staten

S I M O N van B E A U M O N T.

De tegenwoordige R E G E N T E N van de S C H O U W -
B U R G H, hebben het Recht van de bovenstaande Privilegie,
voor dit Kluchtspel, vergunt aan d'Erfgenamen van J A C O B
L E S C A I L J E.

In Amsterdam den 16 November 1684.

V E R T O O N E R S.

Klaartje, *Voordochter van Iochem Kraag.*

Angniet, *de Meid.*

Machteld, *Vrouw van Iochem, en Stiefsnoer over Klaartje.*

Iochem Kraag, *Vader van Klaartje, en Man van Machteld.*

Katrijntje, *Dochter van Iochem Kraag en Machteld.*

Aaltje, *Moeders Susster van Klaartje.*

Kasper, *Vader van Machteld.*

Hindrik, *Swager van Machteld.*

Lulof *Broeder van Machteld.*

Procureur Vlierboom.

Olfert, *een Smit.*

Dit Kluchtspel speeld nae malkanderen af in de Kamer van Iochem Kraag.

} drie Mofsen.

De

STIEFMOER.

E E R S T E T O O N E E L.

KLAARTJE, ANGNIET.

Met een spinnewiel en braittuig.

A Ngnet, Angnet, hoor je moeder ook? ay wiljer wat op lette?

ANGNIET.

Hoe ver benje al Klaar?

KLAARTJE.

De klink is gedaan, nou zel ik de hiel gaan zette.

Ay luister wat toe Angnietje, of je ze ook verneemt of hoort.

ANGNIET.

Klaar! men dunkt dat ik ze daar hoor spreeken!

KLAARTJE.

Neen, dat is het volk hier naest in de poort.

ANGNIET.

(jen s

Meid, meid, datze je betrapten, hoe zoud'er op je land wa-
Je moest 's morgens wat vroeger opstaan, dan zouje wat
meer beschieten metje brajen.

Maar waarom doeje dit nou?

KLAARTJE.

Om een duit of een oortje te hebben, lk
kryg van niemand anders een speld.

En als ik zo buitens tyt niet een stuivertje en won zoo liep ik
altoos zonder geld; (te winne.

Daarom wil ik wat hebben, ik moet'et op die wys zelfs zien
Angnietje, ay moer, wilje een knotje of twee veur me spinne,

Dat'et wat op de klos komt? want zo ze't merkt ik vreezer
veur zo zelze men slaan.

ANGNIET.

Maar Klaartje! zou ik veur jou gaan zitte spinne, en laeten
men eigen werk staen?

Hoe zou dat of loopen? daar durf ik altoos niet van droomen
En ik wou je wel gaeren helpen ook.

KLAARTJE.

Nou doet et Angnietje.

ANGNIET.

Ja wel ik weet niet, ze mogt
op 't mat koomen,

Hoedan toe? ik wist met jou altoos mijn leven gien raad.

KLAARTJE.

Daar het et noch gien nood van, 't is altoos wel ontrent negen
uuren eerie op staat.

ANGNIET.

Ja wel mijn hart doet'er men zeer van zoo alsje van'er ver-
drukt word en geslaagen.

KLAARTJE.

Wat zel ik'er teegen doen? 'k heb immers niemand niet daar
ik mijn nood tegen durf klaagen.

Kom ik by men vader die slaat'er ook op, en wil hebben dat
ik al zel doen wat ze men gebiet:

Zo weetze hem op te rokkenen, en doen ik het dan niet,
Zo heb ik zo veul van hem als van haar te lyen.

ANGNIET.

Ja wel datje mijn bestond, ik mien dat'et anders zou gaen, zo
zou ik veurje stryden.

Nou Klaartje, je moet zo onverduldig niet weezen, ik mag
niet zien datje zoo schreid;

't Is wel een Turk van een Stiefmoer, wat isse van te veuren
meer eweest als een slegte meid,

Die met er duffelse rok hier aan de Kamper steiger is koomen
te lande;

Maar dat hebje van die Moffiane, komenze ieasvrouw te
worden ze maaken 't elk ien te schande.

KLAARTJE.

Och had ik mijn moeder meugen behouden, wat waar ik ge-
lukkig geweest,

En mijn vader moet ook genoeg lyen, 't is altijd jou ouwe
rogchelaar, waar komje nou weer van daan jou dronke

ANGNIET.

beest.

Maar veur wie benne die koussen?

KLAAR

De STIEFMOER.

7

KLAARTJE.

Veur men Peet Aaltje; ze zelder men een paar op-
gelapte schoene veur koopen.

Zien ik ereis aan myn voeten gestelt zyn.

ANGNIET.

Wel is 't mogelyk, ze laatje ook wel schandelyk loopen!
En heur Katrijntje is altijd even kostelyk, fiertjes en net.

KLAARTJE.

En wat lijk ik er by?

ANGNIET.

flet.

Wat zou j'er by lyken, een arme beedelaarster een olyke
Nou Klaar ik durf niet meer, ik schei'er uit met spinne.

T W E E D E T O O N E E L.

ANGNIET, KLAARTJE, MACHTELD.

MACHTELD.

Zo dat's goet, schei jy lui der uit, nou zel ik beginne.
Jou olyke vod als je bent, ziet zo zel ik je havenen. Zit men
hier en breid,

En laetje een ander veurje spinne? wel je hebt 'et famen al hiel
wel overleid.

En jy fletvink, 't is wel een turk van een stiefmoer; wat heb jy
op de duffelzerok te zeggen? nek leggen

Dat ik me niet ontzag ik zouje die beusem zo tusschen halsen
Dat 'et je heugen zou, jou fleplende, jou mal Annes postuur.

Hoor Angniet, jy meugt van deesen dag wel om zien nac een
andre huur.

ANGNIET.

Dat hoefje gien twie maal te zeggen, ik ben ook niet van 't zin
om langer te blyven.

MACHTELD.

Alle dagen dat kreng in 'er boosheid te styven,

Dat en diend men langer niet, daerom meugje wel gaen wan-
delen al was 't van deesen dach.

Geeft 'et my voort hier datje breid; ik geef je daadelyk noch
een slag

Datje daar heen rold, kom ik je weer op de huid je meugt
wel schrikken en beeven.

§ De STIEFMOER.

Veur wie is dit nou?

KLAARTJE.

Veur me peet Aaltje.

MACHTELD.

Veurme peet Aaltje, bruid heen naeje peet

Aaltje toc, en laet die je de kost geeven.

Van dat kanailje komt et me van daen dat ik met men man
zomtijds niet wel huis en houw.

Maar ik weet er men weer deur te redden; ben ik zijn meid
geweest, nou ben ik zijn vrouw;

Nou wil ik het na mijn zin hebben: maar dat stinkend aas is
oorzaak dat we zomtijts niet wel leeven.

Ik zel jou vader roepen. e Jochem Kraag, e Jochem Kraag.

DARDE TOONEEL.

MACHTELD. JOCHEM. ANGIET. KLAARTJE.

JOCHEM:

Wat isser te doen vrouw? waerom huilje Klaar?

MACHTELD. drevn?

Dat ik er wat geroskamd heb, is daer wat aan be-

JOCHEM.

Gants niet, als et der nae maakt zo mach ik wel lijen dat je
niet fatsoen tegen steld.

Wat het zedan weer gedaen?

MACHTELD.

Wat zouze gedaen hebben; je dochter breid koufen
veur de lui om geld.

JOCHEM.

Koufen veur de lui om geld?

MACHTELD.

Ja koufen veur de lui om geld, gelijkje daer ziet; daer
vind ik die twee labaijen

Moytjes by menkanderen zitten, en terwijl Angniet veur'er
spint, zit zy'er by te breyen.

En noch en kénd jou dochtertje er leeven niet verkerven, wat
verdriet dat mer~~er~~au lijd:

En ziet, in plaats van te spinnen, zo ontsteeld ze men die koste-
lyken tydt.

En

De STIEFMOER.

9

En dese kousen bennen veur er Peet Aaltje, jou snaar, die
schijnheilig, die niet doet als maar onlust brouwen,
Daer dat kreng d'oorzaak van is.

JOCHEM.

Is dat waer, kom daer zel ik'er iens veur of touwen.

MACHTELD.

Zo, dat doet men goed in mijn hart, ja ik groei'er in een
hand dik spek.

KLAARTJE.

Och vader, vader, slaat men doch niet meer.

MACHTELD.

Ja zo, raak maar wat, of ik kom jou zelfs op de huid.

JOCHEM.

Durfje noch spreken, houdmen de bek
Of ik geefje noch meer.

ANGNIET.

Och het doet me zeer in mijn hart, of men ook wel
meer zou lijen kennen?

MACHTELD.

Zo moestje alle dagen koomen, men zouze dan wel wat bee-
ter aan de hand leeren wenne,

Maar je bent'er te mal mee. Voort nae binne, en ziet nae Ka-
trijntje, 't zel tijd wesen om nae school te gaen.

Wat, zel jy de kop schudde? al is'er je vaar by zo zelik'er
by get op slaen.

JOCHEM.

Maar vrouw, hoe meugje zo hart teegen 't meisje wesen, je
maakt immers meer woorden als'er behoeven.

MACHTELD.

Ik wilze na mijn hand zetten, of ze zel noch al meer van
mijn vuyften proeven:

Hoe na wouje wel dat ik je dochtertje op een stoeltje met
een kussentje zette, en diende zulk een vuylnes, zulken

JOCHEM.

fatsoen?

Hoor, als ze het verdiend zo zelikze bestraffen.

MACHTELD.

Ja, jy zoudze bestraffen, dat loof ik wel, als je
wist dat je ze gien zeer zoud doen;

Jy bederfze in de grond, met'er zoo dartel en broodronkken
op te trekken.

A 5

De

De luïden spreekender schand of, ja zezellen op 't lest noch
met ons spotten en gekken

Dat ze zoo weeldrig word opgebracht, en dan stijft menze
noch in 'er boosheid over de spyt dieze men aandoet.

VIERDE TOONEEL.

JOCHEM, MACHTELD, ANGIET, KLAARTJE,
KATRYNTJE.

KATRYNTJE.

Och moeder, moeder, Klaar het me daar e stooten dat ik viel,
en ze schopte me met de voet.

MACHTELD.

Is dat al weer aan, ja wel ik drink myn bloed, al myn leeden
Zijnder van ontseld; jou kreng, krijg ikje onder myn klui-
ven, met voeten zal ik je treden.

Kom jy hier myn hartje, myn verschovelingetje, jy word
toch van elk verstoeten en veracht.

JOCHEM.

Heb jy zegschopt Klaar?

KLAARTJE.

Och neen ik zeker niet vader, ze viel van zelfs, en
doen heb ik ze opgenoomen hiel zoerjes en zagt.

JOCHEM.

Zo isse dan van zelfs gevallen vrouw, en dat kon immers d'an-
dre niet gebeeten.

MACHTELD.

te veetren,

Van zelfs gevallen, lan gat, bemoei jy je maar met je broek op
Wat heb jy toch te zeggen? jy zelt 'er mijn mē laten omsprin-
gen, versta je dat?

Zien ik het niet alle daagen veur mijn oogen dat ze ze knijpt
en stoot? geen vinniger ding isser in de stadt

En dan zou men noch niet een Woord meugen zeggen, maar
alles moeten verdragen.

klagen,

Loop nou vry weer na Pect Aaltje je snaar, om je nood daar te
Ik mien kryg ik ze onder myn kluiven dats' er van hebben zel,
'k zeize niet ontzien al wasse alle mans schrik,

Zy mach' er met heur huis bemoeien, hier heeft niemant wat
te zeggen als ik.

Dat ik' er me niet met kracht teegen zetten, ze zoud hier ook
wel willen gouverneren.

Ben

De STIEFMOER.

IT

Ben ik van te veuren je meid geweest, nou ben ik vrouw en
voogd, nou wil ik het na mijn zin regeeren.

JO CHEM.

Maar vrouw beliefsje me wel een staiver vyf zes aen klein
geld te geeven, ik zou iens na den Dam gaen?

MACHTELD.

Neen dat belieft me niet te doen, al drinkje van den ochtend
gien brandewijn, dat zel al lyke veel weezen,

Jy zeld t' huis blyven, en ondertusschen de wortelen schraa-
pen, en de pietercely verleezen, weeg,

Tot dat de meid'er werk heeft gedaan, en alle ding is uit de
En dan zelje saamen turf of laten, alle bey de bakken benne
leeg,

Dat zelje doen. Kom mijn hertje wil jy met moedertje gaan,
die zel jou razyntjes koopen.

Machteld en Katrijntje binnen.

JO CHEM.

Hier staan ik schoon afgeregt, hoe of dit eindeling noch of zel
't Is niet langer om te lyen. (loopen?)

ANGNIET.

Te lyen Seigneur? ik weet niet hoeje 't langer ver-
draagen kan!

Zou ik'er men niet teegen zetten? wel wat is tog een vrouw
teegen een man?

JO CHEM.

Daar is ict onder de hand, kryg ik'er dat deur, ik meen dat ik
ze op een andere wijs zal dwingen,

't Is nou al op zijn hoogst geweest, ik hoop'er deezen dach
noch zo klein te doen zingen,

Datze zo gedweeg zel worden als 't alderminste kind.

ANGNIET.

Zulken beul alze over dat kind is, en zulken voogdy als'er
wel onderwind, breeken.

Ja wel Seigneur, als ik het zie, men hart schijnt'er me van te

JO CHEM.

Agniet daar word gebeld.

ANGNIET.

't Is Peet Aaltje Seigneur, die wouje wel iens spreekē.

JO CHEM.

Datze maar binne komt.

VTF.

VYFDE TOONEEL.

JOCHEM, ANGNIET, KLAARTJE, AALTJE.

AALTJE.

Wel hoe vaarmen hier al? hoe staet Klaar daer zo bedrukt? wat isser nou weer in de weeg?

Nou, je wijf word wel spytig, ik kom'er daer teegen achter 't stadhuis, in de Gasthuis steeg;

Mit zo ze me ziet, keerdz'er hoofd om, kwanzuis of ze me niet wou kenne;

Ik dogt loop heen jou verbruide Moffin, daerzynder wel andere die beeter in'er eene lit benne

Dan jy in je hiele lyf, daer ik by koomen mach; ja wel als ik zezie zoben ik 'er van ontsfeld.

Dat ik zo de Juffrouw moet zien speelen van mijn susters goed, en hebben altyd de handen vol geld,

Daer ze anders niet mee doet dan alle kostelykheid veur heur en'er kind te koopen,

En ziet deese iens gesteld zyn, ja al gingze om een stuk, zo kouze nieraerger loopen.

KLAARTJE.

Och peet Aaltje, ze het me weer zo geslaagen, 't is niet om uit te spreken wat ik wel ly.

AALTJE.

Ja wel mach men zeggen, krygen de kinderen een stiefmoer, ze krygander een stiefvaar by,

Wat heb jy een juweel van een vrouw onder d'aerd! en wat heeftze jou digt en warm laten zitten;

Hadje zulken spilpenning gehad, hadje niet al lang moeten gaen delven en spitten? (opaan,

Daer 't ligt noch toe koomen zel, want deeze stelt 'et'er puur Wie weet watze heur kaalen hoop in'er land wel toe zend,

't moet immers alles deur'er hand gaen:

Zy is miester van de kas, en als sy spreekt moet jy swygen, En wilje een stuivertje hebben je moet 'et immers beedelens wys uit'er hand zien te krygen.

Foci! zou ik een man weesen, en laeten me zo overheeren van zulk een fatsoen!

Ik

De STIEFMOER.

13

Ik zouw'er wel zulken kappeson op de neuszetten, dat ik wel geloof dat s'et niet meer zou doen.

't Doed men in mijn hart zeer dat ik 'et kint zie, zo zoobet en armelijk is 't in de kleede.

JOCHEM.

Hoor Sus, daar ik je laaft van heb gesproken is nou klaar; we zellen nou een hiele andre weg in treden,

Nou zel ik'er op een andere wijs aan boort koomen, en zoze niet met goedheid en wil, met geweld.

AALTJE.

Ie bent van consciencie weegen schuldig datj'er met alle kracht teegen steld.

JOCHEM.

Gae jy nou maar weer heen, want komt ze t'huis terwijlje hier bent, als botter in de pan zo zel ze raazen.

AALTJE.

Dat's wel, ik zelze in wachten, ik laat my zo licht niet oversnorken en verbaafen.

JOCHEM.

Daar isse.

SESTE TOONEEL.

JOCHEM, AALTJE, KLAARTJE, ANONIET.

MACHTELD.

MACHTELD.

Anoniet wat is dat te zeggen dat de vis niet over en hangt, noch dat'er gien vuuraan en leid?

ANONIET.

Iuffrouw, Seigneur is met Peet Aaltje wat belet geweest, anders had ik'er hem al van gezeid.

JOCHEM.

't Is noch tijds genoeg voor de vis vrouw, 't is wel meer gebeurd dat we iens ten eenen of ten half twee aaten.

MACHTELD.

Iy zou doen dat ik jou belaft had, in plaats van hier je tijd met een ander te staan verpraaten.

AALTJE.

Dat ik te zeggen had was noodig, en als 't my gevált zo kom ik al weer, verstaeye dat?

MACH-

M A C H T E L D.

En dan zel ik je wel zo dryvende by den arm neemen, en wyzen je zo met eene het vierkante gat.

A A L T J E.

Jy mijn het vierkante gat wyzen? jy half blanks Iuffrouw? zo moestje al daadelyke beginne,

Ik mien dat ik jou die Hafelunze kop zo murw zou beuken, datze van buiten gesteld zou wezen als van binnen;

Wat hier al mee kornet mutzen wil! ze lijkt de malle Princes wel, of zo een Vastelavonds koningin;

Schud de Iuffrouw iens uit, wat zelze wezen? een vuile stinkende Westfaalse Mossin.

Jou turkin alsje bent, die hier op een stroowisch is koomen dryven, noch voor zoo weinig jaaren.

Aanschouwt deeze twee iens by malkanderen! ist ien niet een kermis popje, en 't ander of 't op de brug zou gaan zitten om duitjes te gaaren?

En deeze nieuwbacke Madam beeld'er noch wel in dat s'et puikje is van Amsterdam: z'er in kwam?

Maar ofze wel een hemd aan'er gat had, die schooibrok, toen 't Zyn noch al mijn susters kleeren die ze daar draagt.

M A C H T E L D.

Ja dat zynze, tot jouwer spijt, dat mag jou niet gebeuren.

A A L T J E.

Iou dronke fwijnaris, had ik je veur de deur, ik zouze aan srenters van je gat scheuren.

M A C H T E L D.

Angniet, geeft me daar de puthaak of de beufem, voort zeg ik her uit, her uit.

A A L T J E.

Mijn lieve scharrebiere Iuffrouw, ik vraag veel naeje beuzem, die vuisten passender op, kom ikje maar opje huid

Ik mien dat 'et je heugen zel, kom volg men maar, komt'er maar buiten.

Aaltje binnen.

M A C H T E L D.

Al die ruisje komt door dat vuile aas, ze zelder ook zo dryvende uit, al zou ik ze 't avond buiten de deur sluiten;

Ik wilze onder mijn oogen niet langer zien.

J O C H E M.

Noch zoo haastig niet vrouw, we wagten noch wel

een

een dag of dry.

M A C H T E L D.

Noch zo haastig niet? en ik wil 't zo hebben, laten we nou eens zien wieder voogd zel wezen, ik of jy.

Durf jy zeggen noch zo haastig niet? wel het zou schier schynen of hy mijn zou beginnet 'overheeren;

Maar daar zel ik veur wesen, jy zeld na mijn luisteren, en ik wil na myn zin regeeren,

Verstaete dat Jochem Kraag? Ja ik kreun my daer niet eens aen, of jy daer wat legt en preuteld en gnort.

J O C H E M.

Maar vrouw, men dunkt dat 'et al hoog genoeg is, men moed ook niet maken dat een goed man kwaad word.

M A C H T E L D.

Een goed man kwaad! ay kijk e reys, onse drooge Jorden wil ook al wat zeggen.

Wel het scheeld me niet veul of ik hem niet daadelyk over mijn schoot wil leggen,

En strijken hem de broek of, is 't niet of ik daer een braef kacrel heb? maar ik weet best wat hy my veur een last is;

Wat zou hy weesen, een voose raap daer niet een zoete beet aan vast is.

Angeniet dekt de taafel, al genoeg hier van, we zouden zo doende de middag wel vergeeten.

A N G N I E T.

Zellewede vis noch kooken Juffrouw?

M A C H T E L D.

Neen, die zellewe morgen middag eeten.

Daar staet wat ryssenbry op 't vuur, en dan issier noch een stukje vleis, zet 'er dat by.

Kom hier Katryntje, kom hier mijn hartje, zit jy aan moedertjes zy,

Jy zeld een kopje met zuiker en pykaniel allien hebben, hoe geeuw je zo, het myn hartje niet genoeg geslapen?

Klaar, wel spreekje niet?

K L A A R T J E.

Wat liefse moeder?

M A C H T E L D.

Daar is een duit, haal een bolletje in de komeny om de pot uit te schraapen.

Yeur

Veur wie snyje al dat vleis? ik loof dat je miend dat 'er gien
deurkomen aan en is, houd op ereis.

JOCHEM.

Dat is veur jou en mijn, en dat is veur Katrijntje, en dat is veur
MACHTELD. (Klaar.

Veur Klaar? dat hoeft zo net niet, den dag
zel wel om komen al eet zy gien vleis.

Bekommer jy je daer niet mee, dat hoefje niet iens te beginne.
Hou daer Klaar, kluift men die bientjes schoon of, engact
men dan voort weer op je gat zitte spinne,

Eneeter mea wel brood toe. Daer word gebeld Angniet.

ANGNIET.

Juffrouw daer zijn drie Hannekens, of ze komen bee-
delen dat weet ik niet, zy blyven al staan,

Ik heb al drie maal ga voorby gezeid, en ze willen noch niet
voort gaen,

Ze willen de vrouw spreken.

MACHTELD.

Ik kom, wel wie of hier nae my mag komen vraagen?
Och 't is mijn vaeder! wellekom broer, wellekom fwager;
wel kom jy noch over in je oude daagen?

SEVEND E T O O N E E L.

JOCHEM, MACHTELD, KLAARTJE, ANGNIET, KATRYNTJE,
KASPER, HINDRIK, LULOF.

KASPER.

Bist doe dit Mette? i behud uns, doe likste wol ein eddle
Jomfer, hoe komster toe, mi vrugt'er van,
Und dit luttek Jomferken is dat diens?

MACHTELD.

Ja vader, dat is mijn kind, en dat is mijn man.
Nou hietje zeniet wellekom man?

JOCHEM.

Wellekom schoonvader, wellekom fwager.
Wat kanailje komt my hier te vooren?

KASPER.

Mien Hern, wie zund altzammen arme luden, wir haben
alles durch den krieg verloren.

Der

Der Bifchops volker haben uns nakt und blutgemacht, wi
haben nichts um von te leben,

Doorum mutten wi de gutte luden anfpreegen, datse uns ut
barmhartigkeit wat geben.

O! wat wol mien olde vrouw up heuren, wan ik 'er seg dat
ik uns Mette gefeen hoob in zolchen stoot;

See wold wol bald uverkommen, moor aber an reisgeld
wolter mangeln, door toe weeten wie kein rood.

Wie haben eik wol ein half stieg doolder verdiend, mit etliche
kampen gras toe sniden,

Moor dat mutten wie bit up de harfst verwooren, um spek
und wursten to kaupen, fonst wollen wi toe winter ge-
brek lieden.

On dan kummen wi ankummend summer wedder, on feen
wat unfer lieber Herr uns dan wedder gefst,

Wi find in unfer armude wol to vrede, hoe ubel und bitter
dat'et us treft.

Mien Herrn wi danken dy oet grund unfers hertzen, vur die
tyn doolders, die wi wol haben gekregen,

Und vur die hofen, den Hemmel wil dig wedderum geeven
finen zeegen.

Mien lieber Her, wi hadden 't zo nuddig, und kam uns so wol,
dat seg ik di vorwaar.

MACHTELD.

Maar vader hoe praatje zoo wild, men kanje niet verstaan, je
vald van 't ien op het aar.

KASPER.

Noe wollen wi wedderum vort, mi verlangt no min vrouw,
zi is by no blind, on kan luttik hooren;

Wi wollen tovond uver Meppen, est uver Swol wedderum
noor hoes voeren.

Moor mi verwunderd van uns Mette, duske Jomfer! ze lickt
uns Drostinne wol, jo voorwoor.

JOHEM.

O! daar heb ik iet gehoord, nou kryg ik een galg in 't oog,
dat klinkt men al wonderlyk in 't oor.

Maar ben ik daar niet aan een schoon geslagt geraakt? mag ik
daar niet wel op stoffen en brommen?

MACHTELD.

hes?

Hoe vaartje vrouw, Hindrik, zelze haast weer wat jongs heb-

B

HIN-

De STIEFMOER.

HINDRIK.

Ijo, dat geiter al wedder up hen, ze wol bald alle
stund in de kraum kommen,

On uns luttik Geert dat werdt ein hupse meid, ze ken spinne
wie ein blixem, so geit 'et von'er hand,

On wan wi oet te dorlichen goon, zo wilze altyd met, on
dan neimdze de swine te wagt, in de barch schur op
't land.

MACHTELD.

Enjy Lulef, zel jy ook niet haest aan de meid?

LULEF.

O nein, wat wol ik mit ein wief mooken?

Ik heb io wark x vur mi genoeg um an de kost te rooken,

Proot mi von gein wief, door hold ik goor nichts van,

HINDRIK.

Hi wol von di doolders nigt scheide, door scheldt et him an,

Hi stoopelt den al up den anderen.

LULEF.

Ou door meugste wol von swigen.

Wat wol ikze stoopelen, ik ken jo zo vul nigt bekommen

dat ik ein him dan 't lief, un ein poor schuen kan 'riegen,

On proot i dan noch von ein wief? neen, wan ik door van
heur, zo word mi kel.

Moor uns Geeske wol bald mit uns nobers zun hielken, Girrit
von Kniphousen, sniders gezet.

Un dan wollen zi to zammen uverkumme.

MACHTELD.

Dat's goed, laeteze dat doen, ze kenne hier wel logeren.

JOHEM.

keeren.

Dat zel zeker wel leugens wesen, al zou het onderst boven

MACHTELD.

Kom vader, lustje niet wat te eeten? kom broer, kom swager,
zit an allegaar.

KASPER.

Ijo, uns lust wol wat te etten kind, wan 't man geurloft
woor.

MACHTELD.

Wel zou 't niet, je bend by niemand vreemds, veur wie zou-
je schroomen?

Man

De STIEFMOER.

19

Man, snyd'er elk eengoed stuk vleis, nou eet hartelyk, het
moetje altemaal wel becommen,
En alsje weer over komd, soo spreek maar weer aan, veur
wie zouje beschaamd zyn?
Angniet, daar is de sleutel, tapt een kannetje wyn.
Vader ik brengje reis.

KASPER.

Door dank ik di veur min kind.

MACHTELD.

Drinkt dat iens schoontjes uit.

KASPER.

stiegen.

Ijo, dat wol mi wol bald in 't heuft
Swoger het geld di, ô dat smekt mi. Mette ik wol dien olde
meume wol ein fluxke toewinschen, wan zi 't man
mogt kriegen.

IOCHEM.

Geluk swager.

LULEF.

Door dank ik di veur. Hindrik het wol di
ein moolgelde.

HINDRIK.

Lood dat man angoon, wi hoben in lang
door nigt von gehad.

KASPER.

Woe steit dat dierken door zo trurig?

MACHTELD.

Dat is men mans veurdochter. Klar, voort na binne,
en gaat men zitte spinne opje gat.

Kom jy hier myn hartje, wil jy op moedertjes schoot zitten,
jy zeld ereis wyntje drinken

IOCHEM.

Die versmaatheid is niet langer te verdragen, 't is of men
't bloed uit men hoofd in men toonen gaat zinken.

MACHTELD.

Nou vader, drinkje roemertje uit, en eet noch wat, 't komtje
zoo niet veur al den dach,

Daarom tapt maar toe altemaal terwyl'tje gebeuren mag.

LULEF.

Dat doen wi jo al. Noe Hindrik doe most eins up de schalmei

De STIEFMOER.

bloofen, wie wollen eins oet den trueren zingen,
On uns Voor fol met, wie mutten ein lustig sopen herum
springen.

HINDRIK.

Noe dat geit dan oon.

Sy zingen en dansen te gelyk.

1.

Door gink'er soo hupfen moogdelin sijn,
Zo verre dullen aan genne grun heiden,
Ein landesknecht sprak'er bruns moogdelin,
Woor wil i doch hen? wild mit mi riden,
Du bist in gevoor,
Het bosch is noor,
De nacht komt oon, ik wild di beviriden.

2.

Hy zetteze achter al up sin poord,
Und redder al met in verre landouwen,
Al vure zin Voders slot vermoord,
Und sprak, ð eddle schunne jonkvrouwe,
Door isser mien pand,
Kom gestmen dien hand,
Ik wol dig vur mien Her vaderder trouwen.

KASPER.

Noe Mette, noe wold bald unse tit warden.

MACHTELD.

Je hebt noch tyts genoeg, hoe benje zo ongerustig
van geest?

JOHEM.

Is dat niet een schoone bedelaars trein? ze stinken of ze in
gien ses dagen uit de bolster benne geweest.

KASPER.

Noe swooger wi wollen di bedanken, und den Hemmel wol
di doefend fould wedder geven,
Wi wollen die up de harfit ein hupse schink toe senden.

JOHEM.

Al doeje dat niet, daar is niet aan bedreve.

KASPER.

Hindrik is al uns gutje by den andre.

De STIEFMOER.

21

HINDRIK.

Ijo het steit hier alles bi mekoor,

LULEF.

Noe swooger heb grooten dank, on doe ook Mette, we kum-
mewole ins wedder up ein ander joor.

KASPER.

Ein verfoek hadden wi noch wol Her, ofter nicht vur illik
ein old himd overig woor, on ein poor olde schuncum
mit toe loopen?

MACHTELD.

Ja toeft wat; hou daar, en gaat veur uit na den Dam, ik zel
je clk een paar nieuwe koopen.

KASPER.

Her, heb doesend on doesend mool dank, on di ouk Mette.

Binnen.

MACHTELD.

Angniet, neemt de tafel voort op, en laat al je an-
der werk zoo lang staan.

En jy zeld t'huis blyven, want zoo lang als ik uit ben verstaec
ik niet datje een voet buiten de deur zeld gaan.

JOCHEM.

Heb ik je niet gezeid vrou, dat'et op zyn hoogst was myn lan-
ger dus te trotzeeren?

En nou zel't myn beurt iens worden, nou zel ik het na myn
zin regeeren.

Jou vuile moffin daarje staat, bruit heen met al je schoibrok-
ken aen de wind,

En 't scheelt men niet veul of ik schopje zo dryvende de deur
uit.

MACHTELD.

Jy myn buiten de deur schoppe?

JOCHEM.

Ja ik jou, sletvink, en ook jou kind.

MACHTELD.

Hy zou noch wel kwaat kenne worde! Kom hier myn Jo-
chemtje, latewe de peis weer maaken.

JOCHEM

Blyfme van men lyf, of ik zelderje ien geven die zoo wis zel
raaken

Datje daar heen rold , zou jy hier zoo de baas speulen , en krygen 't linnen uit de kas ,

En geeven dat aan je berooide kalen hoop , wel 't zou wellyken of ik 'er niet iens en was .

Heb ik wat deur de vingeren gezien , dat is geweest om moeiten en onlust te schouwen ,

Maar dat is uit , nou ben ik man en voogt , nu zel ik op myn manier huis houwen ,

Verstaje dat luffrou ; Angnietje zeld myn order volgen , en laten alle dinge staan zo als 't staat ,

Zonder een hand daar aan te slaan .

M A C H T E L D .

Zo micnje 't dan?

J O C H E M .

In alle manieren .

M A C H T E L D .

Zeer wel dan , en kom ikt 'huis en 't is niet gedaan , zoo weet ik met heur wel raad

Machteld binnen.

A N G N I E T .

Och Seigneur , het doet men zulken goed , datje jer zo teegen steld , en die heerschappy werd benoomen .

J O C H E M .

Angniet daar word gebeld , gaat met een iens na de Procureur , en verfoekt of hy eens belieft hier te komen .

Benje daar Peet Aaltje?

A C H S T E T O O N E E L .

J O C H E M , A A L T J E .

A A L T J E .

Hoe is 't swager , benje daar mee klaar ? je vrouw ging daar zo veur men uit .

J O C H E M .

Ik heb 'er noch niet van verstaan .

Maar ik heb onse Angniet daar iens na de Procureur laten gaan .

Ik verwacht hem daadlyk hier , en dan hoop ik bescheidt te wecten .

Daar

De STIEFMOER.

23

Daar is myn wyfs vaar, broer en swager geweest, ze kwamen
juist zo als we zaten om te ceten,
En toen schaften ze wat mee; puure schurken peet Aaltje!
landloopers, beedelaars, men wyf
Het'er elk een hemd gegeven, ze hadden schier gien schoe-
nen aan de voeten, noch gien hemd aan 't lyf;
Ze hebben gedanst, gezongen en op de schalmei gespeuld uit
den treuren;
Ik docht het mach veur dese reis zoo heen loopen, 't zel ligt
zen leven niet meer beuren.
Nou isse met'er uit om elk een paar schoene te koope onder
weeg;
Ze schaamden'er om'er mee langs straat te gaan, ze zondze
veur uyt nade Halsteeg.
En van daar gaanze scheep, om t'avond over Zwol weer nae
huis te vaaren.

AAL T J E.

En jy verdraagt dit noch al zoo langer?

JOCHEM.

Neen, we hebbender al een proefje van genoomen,
'we zellender voortaan geen vleis noch hout aan
sparen.

AAL T J E.

Wel dat is men lief dat zulken beulin over je kind in 'er
wreedheid iens word gestuit.

NEG ENDE TOONEEL.

JOCHEM, AAL T J E, AN G NI ET, PROCUREUR.

JOCHEM.

Isse dat deur myn Heer?

PROCUREUR.

Zo ten naaften by Heer, geliefje eens te hooren
hoe d'Apostil luid?

De Heere Schepenen renvoyeren de zaake aan twee respectie
Procureurs, Vlierboom en Baartman,

Om partyen door alle middelen zien te bevreedigen, en haar
Eed. Achtb. te laten toekomen advys en berigt,

Ziet Heer, de Heeren gaan tusschen man en vrouw zo scherp
niet,

niet, dit is een huisquerel, en niet van zulken gewigt
Om een scheiding te formeeren; maar dit zoud ik je raaden,
waar op je staat te letten,

Ik zouw'er met forfse dreigementen te keer gaan, en datje ge-
authorifeert waart om 'er in 't spinhuiste kenne zetten.
En ftellender men met alle kracht tegen, al loopt'er zoo een
muilpeer vyfzes onder, dat's niemendal, raak maar wat;
'k Verzeekerje ze zel wel beter koop geven, daarje anders van
elk een by de rug word opgehaald door de ftad:

Den eenen zaid, dat komt'er van dat men zen meid trouwd,
ik gun 't hem wel, ik wou dat s'hem ken ruinceren,
En zoo moetenze vaaren die'er kinderen van zulke ftiefmoers
laten verdrukken en tyrannifeeren.
En al zulke praatjes gaander vaft om, daarom volgt myn raad,
je zeld wel doen.

JOCHEM.

Myn voornemen is ook zoo, myn Heer, ik dankje voor 't ad-
vys; maar myn vermoen

(Daar ftaat 'er kift, daarze, toen ikze huurde, mee in 'er huur
kwam, tot myn leetwezen, mag ik wel zeggen).

Is, dat daar iets fonderlings van importantie moet in leggen;
Geduurig leitze'er in te futfelen, en kom ik op 't mat, ftaks
fmytze toe, en dan weetze fchier gien raad,

Ja, s'is zoo gealtereert, dat'er niet een lit aan'er lyf is dat
ftil ftaat;

Zoo dat ik vaftelyk geloof dats'er iet in moet hebben verhoo-
len,

Want al het zilver over de vloer is weg, leepels, beeker, zout-
vaaten, 't is alles, zoo ze zaid, geftoolen:

En dan her'et die gedaan, en dan die, ja zelf myn dochtertje
en onze Peet Aaltje is niet vry,

Noch niet een meid dieve late gaan, of ze betigtze met die-
very.

AALTJE.

Zaidze noch niet op deeze uur dat ik de beker heb, en dat on-
ze Klaar de zilvere lepels gaat verkoopen?

PROCUREUR.

Wat zelje doen Heer, 't is je vrou, waffeje vreemd, je mogt
ze een voet in 't gat geven, en laatenze loopen.

JOCHEM.

Maar echter die kist wou ik wel openen, en zien hoe dat 'et daar leid.

PROCUREUR.

Dat staatje vry te doen; myn klerken staan noch aan de deur, als'er die by zyn zoo heeft 'et zyn volkomen bescheid; 't Is jou geoorloft, al wou je ze met een koevoet aan stukken breeken.

JOCHEM.

Angniet, laat de klerken binnen komen, en gaat hier eens by Olfert buur de smit, om een kist op te steeken. Nou verfoei ik myn voorgaande laf hartigheid, nou weet ik waar toe dat een man vervallen kan.

PROCUREUR.

Die hem van een vrou laat regeeren, is niet waardig de naam te draagen van een man. t Stryd tegen zyn achtbaarheid, zyn edelmoedigheid, hem zelfs van de natuur gegeven; 't Is de pligt der vrouwen, zich de wil des manst' onderwerpen, en met hem in alle onderdaanigheid te leven. Maar onze eeuw is hedensdaags zoo getransformeert, dat men ziet dat het heel contrary gaat.

T H I E N D E T O O N E E L.

JOCHEM, PROCUREUR, AALTJE, ANGNIET,
OLFERT.

JOCHEM.

Olfert buur, dese kist wou ik wel geopend hebben, weet je daar toe raad?

OLFERT.

Raad toe, Heerschop? kon ik zoo haast een kwaad wyf goed maaken
Als ik dat kan doen, ik zou vry wat gemakkelyker aan de kost raaken.

JOCHEM.

Hoe Olfert? heb je dan ook een kwaad wyf?

OLFERT.

Ja tot myn leetwefen, ik wou wel dat ik zeggen
mogt, dat ik ze had gehad;
't Is nou over de tien jaaren dat ikze trouwde, en ik waffe
't eerste jaar al zat;
Nou ik verbrui het ook altemet wel, daarom is't best daar
van te fwygen.

JOCHEM.

Hoe! is dat al eklaart?

OLFERT.

Ja Seigneur, al watje met gien sleutels kant doen,
dat kan ik met die kromme krauwels open
krygen.

JOCHEM.

Hou daar Olfert.

OLFERT.

Ik dankje Heers chop, alsje me weer van doen hebt zo
spreek men maar aan.

Olfert binnen.

JOCHEM.

Ziet hier leid noch 'er groene duffelse rok, en al'er ander ge-
waad, daar ze mee plag te gaan;
En hier is de beeker.

AALTJE.

De beeker! die olike vod, wat het s'er wel op geswoon-
Dat ik ze mee genoomen had. ren

JOCHEM.

En daar leid de ring van me vrouw, die ze zei dat
al over lang was verlooren;
En hier leggen noch leepels en zoutvaaten, wie weet hoe
elendig dat 'et in bei de kaffen is gesteld?
Z'is altyd miefter van de sleutels geweest.

AALTJE.

Hier vind ik noch de beste buit, een fakje met geld.
En noch een party van men fusters beste linne.

JOCHEM.

Ik staa of ik verstomd ben; fiet zulke vrouwen
kennen maaken
Dat de mannen niet en wecten waar 't'er schort, en op't lest
achter uit raaken, Deur

De STIEFMOER.

27

Deur dat achter de hand Morschen, en die onnutte verkwiif-
ting, gelyk dit hier blykt voor ieder een:
Zo dat het ieder wel staat toe te sien, dat de zulken de pas
werden afgesneen,
Gelyk ik nu voortaan van mening ben, om zulx niet meer on-
derworpen te weesen.
Daar word gebeld Angniet, daar zelze weesen.

E L F D E T O O N E E L.

JOHEM, PROCUREUR, AALTJE, ANGIET, MACHTELD.

MACHTELD.

Wel wat is dit te zeggen? wat het al dat volk hier te doen?

JOHEM.

Die zynder door myn last, dieveg, sletvink, die 't myn tuf-
schen neus en lippen het ontftoolen, jou leelyk fatsoen:
Daar is de beeker nou, die had peet Aaltje gestoolen, wat had
men daar wel op geswooren, datze ze had weg genoo-

AALTJE.

men.

Jou Westfaalse koebiest, wat zou ik myn hart ophaalen, mogt
ik je iens op de huid koomen,
Ik mien dat ik je taisteren zou.

JOHEM.

En dese ring is kwanfuis al lang verlooren geweest
en vermist,
En ondertusschen hebje ze met al dit silverwerk diefachtig
opgeslooten in je kist.
Wat hebje myn wel spyt aangedaan, en getrotsert, ja meer
als een eerlyk man zou lye kenne.
Dat ik men niet en ontsach....

PROCUREUR.

Nou buurman bedaar wat.

JOHEM.

Jou duivelin daarje staat, myn handen zou
ik aan je schenne.
Zoo als myn dat wyf gebruid het, en opgehitst teegen dat
onnoosel kind.

AALTJE.

Wat heb ik dat wel gezeid, maar 't mogt niet helpen, toen
was men al ziende blind.

MACH-

MACHTELD.

Och, och, wat komt men over!

JOCHEM.

Och, och, wat komt men over! kon men 't nou goed maken met schreijen.

Hoor Machteld, nou hebje keur, of je gewillig na 't Spinhuis wild gaan, dan of ik 'er je met twee dienders na toe zel doen leien.

Of weer na je land toe, die macht heb ik, gelyk dien Heer weet, die 't uit myn naam zoo verre heeft gebrogt.

PROCUREUR.

't Is waar juffrouw Jochems, 't geen je man op myn heeft begeert, heb ik uit zyn naam aan de Heeren verzogt.

JOCHEM.

Geeft men de sleutels van bei de kassen voort hier.

MACHTELD.

Hoegaje dus te werk man? wat zel dat beduye?

JOCHEM.

Ik zeg datje ze men overgeeft, of ik zel met die kop zoo hangende veld bombam luye

Dat 'et een lust zel wezen om te hooren; heb jy je rol gespeelt juffrouw, nou is 't myn beurd, dat je 't verstaat,

Nou ben ik man en voogd, en al myn goedheid is veranderd in wreedheid en in haat.

Legt men die strikken van d'ooren of, ik verstaat 't zoo.

MACHTELD.

Wel wat hebje met myn veur? och wat zel men noch gebeuren!

JOCHEM.

Ik zeg datje ze men of legt, of ik zelze te gelyk met bey je ooren van je kop scheuren.

En dic kornet muts moet ook of, en de heele juffer uit.

PROCUREUR.

Maar Heer Jochem, hoe zelze dan gaan?

JOCHEM.

Daar leid 'er groene duffelse rok, en al het ander gewaadt,

Angniet, gaat met 'er binne, en trekt 'er dat aan,

En daar is de sleutel, sluit d'andre klaeren in de kas.

PROCUREUR.

Nou buurman niet te haastig, je moetje wat bedaren.

Jo-

JOCHEM.

Neen, ze moet voort, zoo kanze met die andre schooibrokken in een fchip mee na huis vaaren.

Zoo als myn dat wyf gebruit het. *Machteld binnen.*

PROCUREUR.

Je doet zeer wel datj'er je zo met kragt tegen feld,
Daar deur zelve ze te gevoeglyker krygen onder je gehoorzaamheid en geweld,

En te gemakkelyker van alle heerschappy ontblooten;

Maar ze blyft echter je vrouw.

JOCHEM.

Dat's waar, 't is de meening ook niet om'er buiten de deur te ftooten,

Maar alleen om te doen blyken, als men door geen andre weg de rust bekoomen kan.

Al wat ik heb verdraagen is geen goedheid geweest, maar puurezothed van een man,

En voornamelyk van zulk een kanailje, gelyk ik nu jaaren lang heb geleeden;

Daarom, zoo iemand weer mogt komen te hertrouwen, en hy bemind de rust en vrede,

Die haald veur al gien stiefmoer over zyn kindren in huis:

Want die bitterheid, en die strafheid die z'er overpleegen, is je een geduurige kwelling en kruis,

Doch de goede niet te na gefprooken, gelyken ik'er gekend heb, daar men niet als met alle lof van moet fpreken:

Maar die zynder zoo dun gezaaid, dat men met Diogenes wel een lanteern met ses keerffen mogt opiteeken,

Om'er by daag na te zoeken, en ligt vondjer dan nog wel geen Myn lydzaamheid is belachlyk en bspottelyk geweest voor ieder een,

'k Heb myn eigen kind laten verdrukken, en 't ander in alle dartelheid zien koestren en freelen.

Peet Aaltje, ay haald onze Klaar en Katryntje iens hier. Wat dunk je Heer, wat die twee verscheelen?

Is 't een niet een madammetje tout a fait, en 't ander of 't om een stuk zou gaan? is dat niet een overgreote fchand?

En dat kind zoo als het daar staat, heeft alree over de dartig duizend gulden capitaal, zoo aan vaste goederen als aan rente-brieven op het land.

'k Ver.

'k Verfoei myn zelfs dat ik myn van een wyf zoo heb laten ringelooren en leyen.

Daar komdze aan. Wel Mette, zo zag ikje eerst, en nou weer veur't lest, als je zeld scheyen.

Wat dunken de vriende nu van zulken postuurtje? nou is de juffer uit;

Zou mender zoo in de Vastelavond niet wel mee kennen omloopen, en speelender mee de vuile bruid?

Nou mag ik'er een schelling zes seeven geeven, daar zelze 't wel mee klaaren,

Want die Moffinne weeten de schippersaltd te beleezen, dat ze maar veur half vragt vaaren.

Altd van passagie geld hoeftze niet te geeven, ze hoeft maar te zeggen datze is een arme vrouw,

En zeliert'er dan nietaan. Ziet Machteld, even zoje myn gebruit hebt zo brui ik jou.

Had jy je gedragen gelyk een vrouw behoord, deeze vermaatheid hadje niet te vreezen.

T W A A L F D E T O O N E E L.

JOCHEM. MACHTELD. PROCUREUR. ANGNIET.
KLAARTJE. KATRYNTJE.

MACHTELD.

Kom jy hier myn hertje.

KATRYNTJE.

Neen, neen, jy bent myn moedertje niet, ik wil by myn moedertje weezen.

PROCUREUR.

Och dat arme kind is alree vervremd van de moeder deur de verandering van 't gewaad.

MACHTELD.

Ik ben jou moedertje, kom by me.

JOCHEM.

Draag jy gien zorg veur het kind, jou zorg komt hier te laat.

MACHTELD.

Al zou ik'er de goc lui mee aanspreken, zoo zel ik myn kind niet verlaaten.

De STIEFMOER.

31

PROCUREUR.

Hoor Juffrouw, valdj man te voet, en bid hem om vergiffenis, we zullen ons best doen om hem te bepraaten.

JOHEM.

Ik wilze niet hooren spreken.

MACHTELD.

Och myn lieve man, ik weet dat ik je misdaan heb,
wild'et my vergeeven,
Ik beloofje van nu af aan, dat ik in alle onderdaanigheid met
je zel leeven,
En jou kind als myn eigen tracteeren, en doen niet anders als
een vrouw toebehoord.

PROCUREUR.

Nou Heer, neemd'er deze reis noch een proef van, en geloofst
ze by'er woord.

JOHEM.

Dat geloof ik wel, neemd'er een proef van! maar ik ken
die Westfaalse kop te wel, neen, hier val niet voor'er te
spreken;
Zo ik dat deed, ze mogt de staart daar na weer te hooger op
steeken. dan de eerste zyn.
En dan was 't noch erger, dan zou de laatste dwaling slimmer

MACHTELD.

Dat ikje beloof zel ik nakoomen.

JOHEM.

Wel hoe zingt ze nou zo fyn?

Flus was men zulken vrouw. Neen je zeld voort, jy noch
niemand zel myn beleesen, al kwamense met'er vyven.

KLAARTJE.

Och vader, och myn alderlieffte vadertje, laat men moedertje
by me blyven.

PROCUREUR.

Ziet dat lieve kind bid noch veur de moeder, en valt de vader
te voet.

Nou buurman Kraag, al watze je nou beloofst, dat komt uit
een vernederd gemoed.

MACHTELD.

Ik zel me voortaan in alle geschiktheid en zedigheid dragen,
En je kind als men eigen doen, dat je gien reden zeld hebben
om te klagen.

Jo-

De STIEFMOER.

JOHEM.

Spreekje dat met leetwefen van 't voorgaande, met een hartelyk berouw?

MACHTELD.

Och ja myn lieve man.

JOHEM.

Ik moet men noch wat bedenken: mach ik jegeloo-
ven?

MACHTELD.

Ik fweer'tje heiliglyk.

JOHEM.

Rys dan, ik neemje hier op weer aan veur men vrouw;
Maar met die voorwaarde, let'er op, dit staatje te vreezen,
Dat, zoje weer jou ouwe gang gaat, dat het spinhuisje voor-
land zal weezen,

Gaat dan heen, en herfteltje weer in je ouwe gewaad.

En doet alsje gezeid hebt, of anders hebje niet te verwachten
als myn toorn, wreedheid en haat.

Op die wys moet men de boosheid temmen, en een kwaad
wyfer wicken zien te fnuiken,

En als zachte middelen niet kennen vorderen, bytende, en
de corosyf gebruiken.

U I T.